

ת"פ 29128/01/17 - מדינת ישראל נגד ניסים גויטע

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ת"פ 29128-01-17 מדינת ישראל נ' גויטע(עציר)

בפני	כבוד השופטת גילת שלו
המאשימה	מדינת ישראל - באמצעות פמ"ד - עו"ד סיגל דהן
נגד	ניסים גויטע (עציר) - באמצעות ב"כ עו"ד חן בן חיים
הנאשם	

החלטה

נגד הנאשם הוגש כתב אישום, בו יוחסו לו עבירות של נשיאת נשק- עבירה לפי סעיף 144(ב) לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן- החוק), חטיפה- עבירה לפי סעיף 369 לחוק, חבלה בכוונה מחמירה- עבירה לפי סעיף 329(א)(2) לחוק, ויריות באזור מגורים- עבירה לפי סעיף 340א לחוק.

על פי הנטען בכתב האישום, ביום 30.12.16 בסמוך לשעה 16:00, הגיע הנאשם לדירה באשקלון, בה מתגוררות מכתו מ.י (להלן- המתלוננת) ואמה ר.י (להלן- האם, או אמה של המתלוננת), כשהוא נושא על גופו אקדח; וטען בפני האם כי המתלוננת גנבה ממנו יהלום וכי הוא ירצח אותה היום. לאחר זמן קצר, עם הגיעה של המתלוננת לדירה, שלף הנאשם את האקדח, תפס את המתלוננת בגרונה מאחור, וגרר אותה לכיוון המעלית באיומי אקדח כשהיא צורחת, וכשאמה יצאה מהדירה לכיוון המעלית כדי לסייע למתלוננת, ירה הנאשם באקדח, קליע שעבר בסמוך לאם ופגע בדלת ארון החשמל ובתקרת הלובי. הנאשם הוביל את המתלוננת לתוך המעלית, ירד עמה לכניסת הבנין, הובילה לחניית הבנין, שם אחז בשיערה וניסה להכניסה בכח למונית שהמתנייה לו; המתלוננת התנגדה וצעקה, והנאשם ירה באקדח שתי יריות לכיוונה, כשאחד מהקליעים או הרסיסים שפשף את סוליית נעלה של המתלוננת, וגרם להמטומה גדולה בכף רגלה השמאלית, והשני חדר לגג רכב שחנה בסמוך.

הנאשם כפר בכל האמור בכתב האישום, פרט להיכרותו עם המתלוננת, וטען כי הוא כלל לא נכח במקום. עקב כפירתו, התקיימו ארבע ישיבות הוכחות, אליהן זומנו כל עדי התביעה אותם ביקשה ההגנה לחקור, אך בכל הישיבות לא התייצבו המתלוננת ואמה.

וכך לדין שהתקיים ביום 21.5.17 זומנה המתלוננת כדין, אך ההזמנה לכתובתה חזרה בציון "לא נדרש" (כך גם הזמנה קודמת לדין שהיה אמור להתקיים ביום 25.4.17, אך בוטל); בנוסף, הגישה ב"כ המאשימה מזכר של השוטר עידן אחיון מיום 18.5.17 (ת/22), במסגרתו ציין כי הגיע לבית העדות, פגש את האם, והודיע לה שעליה להתייצב לדין שנקבע ליום 4.6.17, זו סירבה לחתום על מסמך שיאשר זאת, וכשנשאלה היכן המתלוננת ומדוע היא מתחמקת ולא עונה, השיבה כי המתלוננת נמצאת בצפון, כי אף אחד לא הודיע לה על המשפט וכי היא תעדין אותה בדבר הדין שנקבע ליום 21.5.17, אך שוב לא הסכימה לחתום על אישור לכך. בעקבות האמור, הוצא צו הבאה ללא שחרור כנגד

המתלוננת, אשר המשטרה התבקשה לבצעו סמוך ליום הדיון הבא, וכלפי האם הוצא צו הבאה להבטחת התייצבותה לדיון, כפוף להפקדת סך של 3,000 ₪.

גם בדיון שהתקיים ביום 4.6.17 לא התייצבו המתלוננת ואמה, כאשר ב"כ המאשימה הגישה מזכרים של שוטרים לגבי נסיונות ביצוע צו ההבאה בלילה שקדם לדיון (ת/19-ת/21), מהם עולה כי השוטרים הגיעו מספר פעמים לביתן, אך לא היה מענה, והבית נראה נטוש, ובשלב מסוים התברר כי המתלוננת נמצאת בבית ומסרבת לפתוח את הדלת, והשוטרים ביטלו כוונתם לפרוץ את הדלת ועזבו את המקום מבלי לבצע את צווי ההבאה, בשל איומיה של המתלוננת כי תתאבד ותפגע בילדיה (כפי שיפורט בהמשך). לאור המזכרים שהוגשו, הוצא צו הבאה ללא שחרור כנגד שתי העדות.

גם בדיון שהתקיים ביום 25.6.17 לא התייצבו העדות. ב"כ המאשימה הודיעה כי נעשו נסיונות לא מבוטלים כדי לאתרן, אך הן לא אותרו (בהמשך הוגשו מזכרים של שוטרים לגבי הנסיונות לאתרן בכתובות שונות, לרבות בכתובות של בני משפחתן בצפון, כשנמצאו סימנים לכך שהן לא נמצאות בביתן מזה זמן מה- ת/26, ת/27). לבקשת ב"כ המאשימה נדחה הדיון לסיום פרשת התביעה ולטיעונים לגבי בקשתה להגיש את אמרותיהן של העדות, תוך שחודשו צווי ההבאה שהוצאו נגדן.

בדיון ההוכחות האחרון שהתקיים ב-11.7.17, שוב לא התייצבו העדות, והוגשו מסמכים שונים המתעדים את הנסיונות הרבים שנעשו כדי לאתרן, בקרב בני משפחתן ומקומות עבודתן (ת/23, ת/24, ת/25, נ/2).

במעמד דיון זה, עתרה ב"כ המאשימה להגשת אמרותיהן של העדות מכח סעיף 10א(ב) לפקודת הראיות [נוסח חדש], התשל"א-1971 (להלן- הפקודה), לאחר שהעידו מספר עדים לעניין זה והוגשו מסמכים שונים. ב"כ המאשימה הפנתה לעדויות השוטרים ולמסמכים השונים שהוגשו בקשר עם נסיונות איתורן של העדות, לעדויות עדים, לאמרות שונות של העדות במהלך חקירתן ולמידע מודיעיני שהתקבל בעניין זה (ת/28), וטענה כי מכלול הראיות מצביע על כך שהעדות מתחמקות מלהתייצב למשפט, בשל אמצעים פסולים שהופעלו כלפיהן, תוך שהפנתה לפסיקה ענפה של בית המשפט העליון, לגבי מהותו ואופן הוכחת קיומו של אמצעי פסול.

מנגד, טענה ב"כ הנאשם כי יש להפעיל את סעיף 10א(ב) לפקודה במשורה ובזהירות רבה, בשים לב לכך שהוא שולל את זכותו של הנאשם לחקירה נגדית של העדים המעידים נגדו, ובעיקר כשמדובר בעדויות של העדות העיקריות שקושרות אותו לעבירות, שבאמרותיהן נפלו סתירות רבות. עוד טענה הסנגורית, כי מהדוחות של השוטרים לא עולה קשר ישיר בין "העלמותן" של העדות לבין משפטו של הנאשם, ולא עולה כי ביום 3.6.17 העדות ידעו שהשוטרים הגיעו כדי לבצע את צו ההבאה, כשיתכן והיה להן אינטרס אחר לברוח מן הרשויות, כגון חובות או עבירות פליליות שביצעו; כי האמרות של האם במשטרה אינן מצביעות דווקא על פחד מהנאשם, אלא אולי על בעיות נפשיות מהן היא סובלת, מה שמדגיש את הצורך בחקירתה הנגדית; וכי לא ניתן להסתמך על מידע מודיעיני בודד, שאינו מוצלב, שאין מידע על מהימנותו, ולא ניתן לחקור את מוסרו בחקירה נגדית.

דיון והכרעה

"(א) אמרה בכתב שנתן עד מחוץ לבית המשפט תהיה קבילה כראיה בהליך פלילי אם

נתקיימו אלה:

(1) מתן האמרה הוכח במשפט;

(2) נותן האמרה הוא עד במשפט וניתנה לצדדים הזדמנות לחקרו;

(3) העדות שונה, לדעת בית המשפט, מן האמרה בפרט מהותי, או העד מכחיש את תוכן האמרה או טוען כי אינו זוכר את תכנה.

(ב) בית-המשפט רשאי לקבל אמרה כאמור בסעיף קטן (א) אף אם נותן האמרה אינו עד,

בין משום שהוא מסרב להעיד או אינו מסוגל להעיד, ובין שלא ניתן להביאו לבית-המשפט משום שאינו בחיים או לא ניתן למצאו, ובלבד שבית-המשפט שוכנע שמנסיבות הענין עולה, כי אמצעי פסול שימש להניא או למנוע את נותן האמרה מלתת את העדות.

(ג) ..."

סעיף 10א לפקודה נועד להתמודד עם התופעה של הפעלת לחץ על עדים לחזור בהם במשפט מדברים שמסרו באמרותיהם במשטרה; בשלבי חקיקת הסעיף הוסף סעיף קטן (ב) שנועד להתמודד גם עם הסיכון של העלמת או האלמת עדים, באמצעים פסולים, על מנת למנוע קבלת אמרתם כראיה לפי סעיף קטן (א). לאחר שפרשנות הסעיף בפסיקה שונתה מספר פעמים, נקבעה במסגרת דנ"פ 4390/91 **מדינת ישראל נ' חג' יחיא**, פד מז(3), 661 (5.7.93) (להלן- הלכת **חג' יחיא**), ההלכה הנוהגת עד היום, וכיום מוסכם כי בין שני תתי הסעיפים קיימים שני הבדלים עיקריים:

(1) סעיף 10א(א) לפקודה מתייחס למי שהתייצב במשפט, בלי קשר לשאלה אם הוא העיד או שתק במהלך עדותו, וסעיף 10א(ב) לפקודה מתייחס למי שאינו נוכח במשפט.

(2) ההבדל העיקרי, הוא שלפי סעיף 10א(א) לפקודה אין זה משנה מדוע העד שינה את גרסתו, ואילו לפי סעיף 10א(ב) לפקודה, קבילות האמרה מותנית בכך שבית המשפט שוכנע שאמצעי פסול הוא שהביא למניעת מתן העדות.

(ראו, י.קדמי, **על הראיות חלק ראשון** (2009) עמ' 349 ואילך).

בענייננו, מאחר שמדובר בעדות אשר לא התייצבו בבית המשפט, אין תחולה לסעיף 10א(א) לפקודה. ומאחר שהוכח בפניי שנעשו מאמצים רבים של המשטרה כדי להביא את העדות לבית המשפט, אך אלו לא צלחו, הרי שניתן לקבוע כי מתקיים התנאי הראשון בסעיף 10א(ב) לפקודה, היינו מדובר במי ש"אינו עד, בין משום שהוא מסרב להעיד או אינו מסוגל להעיד, ובין שלא ניתן להביאו לבית-המשפט משום שאינו בחיים או לא ניתן למצאו" (ההדגשות שלי).

השאלה העיקרית שבמחלוקת בענייננו, היא האם העדות לא התייצבו למשפט כתוצאה מאמצעי פסול ששימש להניא אותן מלהעיד, או מנע מהן להגיע למתן עדותן, או מכל סיבה אחרת.

בפסיקה ענפה, אליה הפנתה גם ב"כ המאשימה, הוגדרו מהותו ודרכי הוכחתו של האמצעי הפסול. בהקשר זה ראוי לציין, כי הגם שהלכת **חג' יחיא** שינתה את ההלכה הקודמת באשר לפרשנות המונח "עד במשפט", ושלפי המצב שקדם להלכה זו, דנו בתי המשפט בסעיף 10א(ב) לפקודה גם במקרה של עד שהתייצב בבית המשפט אך שתק או סירב להעיד, הרי שפרשנותו של המונח "אמצעי פסול" לא שונתה, וניתן ללמוד לגביה גם מהפסיקה שקדמה להלכת **חג' יחיא**.

על פי הפסיקה, אין נפקות למקור האמצעי הפסול ולמטרת הפעלתו, כך שמי שנקט באמצעי הפסול אינו חייב להיות הנאשם או מי מטעמו, ויתכן אף שמדובר בגורם זר למשפטו של הנאשם, שיש לו עניין אישי משלו למנוע את עדותו של העד (ראו למשל, ע"פ 567/80 **אביטן ואח' נ' מדינת ישראל**, פ"ד לו(1) 684, שם דובר באמצעי פסול שהופעל במסגרת משפטם הנפרד של המסייעים לעבירה).

עוד נקבע, כי לא די בהוכחת פחד פנימי המקנן בלבו של העד, שאינו תולדה של הפעלת אמצעי פסול (חיצוני), אלא פרי תחושתו והתרשמותו של העד מן הצפוי לו; אך מנגד נקבע כי "בנסיבות מסוימות עשוי בית המשפט להסיק מהתנהגותו של העד ומעוצמת פחדו גם את קיומו של המרכיב האובייקטיבי האמור... " (ע"פ 169/86 **חסונה ואח' נ' מדינת ישראל ואח'**, פ"ד מא(2) 466 (להלן- עניין **חסונה**)).

בנוסף נקבע, כי במקרה בו העד נמנע מלהעיד בשל מספר סיבות, שרק חלק מהן הוא אמצעי פסול שהופעל עליו, יש לבחון מה היה הגורם המכריע להמנעותו מלהעיד (ראו, ע"פ 553/81 **כלבוני נ' מדינת ישראל**, פ"ד לו(2) 748, שם נקבע כי המניע העיקרי לברירתו של העד לחו"ל, היה רצונו למלט את עצמו מהעונש לו היה צפוי בגין חלקו בפרשה, ולא האמצעי הפסול שהופעל עליו ע"י אחרים, ועל כן לא התקבלו אמרתיו).

לגבי דרכי הוכחת האמצעי הפסול, נקבע בפסיקה כי אין צורך להוכיחו מעל לכל ספק סביר, ודי אם המסקנה מוסקת במידת סבירות גבוהה מן הנסיבות; כי אין צורך בראיה ישירה להוכחתו, או בהוכחת סוג האמצעי הפסול שהופעל, אלא די בראיות נסיבתיות הנסמכות על נסיון החיים; אם כי נקבע שאין להסתפק בהשערות גרידא (ראו סיכום ההלכה בע"פ 648/87 **סבן נ' מדינת ישראל**, פ"ד מב(3) 669 (להלן- עניין **סבן**)).

בנוסף, בתי המשפט קיבלו כחלק מהראיות המשמשות להוכחת הפעלת אמצעי פסול, גם תוכן של מידע מודיעיני שקיבלה המשטרה (ראו למשל עניין **סבן הנ"ל**, ועניין **חסונה הנ"ל**); ואף נקבע כי ניתן לשם כך להסתמך על עדות שמיעה (ראו פסק דינו של כב' השופט בך בע"פ 254/88 **מדינת ישראל נ' לוי ואח'**, פ"ד מד(4) 663, בעמ' 686; וכן ע"פ 628/97 **ליזרוביץ ואח' נ' מדינת ישראל** (16.6.98) (להלן- עניין **ליזרוביץ**), שם הסתמך בית המשפט על דברי העד לשוטר אנגלי).

בענייננו, לאחר עיון בחומר שהגישה המאשימה, מצאתי כי מכלול הנסיבות שהוכחו לפניי, מביאות במידת סבירות גבוהה למסקנה, כי העדות לא התייצבו למתן עדות במשפט, בשל אמצעי פסול שהופעל כלפיהן.

אציין, כי אינני מתעלמת מן הקושי הרב הטמון בקבלת אמרות של עדות מרכזיות, מבלי שלנאשם ניתנה הזדמנות לחקרן בחקירה נגדית; ואולם, קושי זה לא נעלם מעיני המחוקק בעת חקיקת סעיף 10א לפקודה, שהוגדר כ"הכרח בל יגונה" לשם התמודדות עם התופעה של השפעה על עדים, השתקתם או העלמתם, ועל כן נקבעו במסגרת הסעיף תנאים ומגבלות שונים, שיהא בהם כדי לצמצם את הקושי האמור (הן תנאי הסף של קבילות האמרות לפי סעיף 10א(ב) לפקודה, והן התנאים שנקבעו לשם בחינת משקל האמרות, כאמור בסעיפים קטנים (ג) ו-(ד)).

בענייננו, הובאו בפניי ראיות שונות מהן ניתן להסיק במידת סבירות גבוהה, כי אמצעי פסול הוא שמנע את הגעתן של העדות למתן עדות בבית המשפט, אותן ניתן לחלק לשלוש קבוצות:

האחת, ראיות לגבי פחדן העז של העדות מן הנאשם, עוד במהלך החקירה המשטרית, בעטיו הן סירבו לשתף פעולה באופן רשמי עם המשטרה, וסירבו למסור הודעה כתובה הקושרת אותו לעבירות.

וכך, אמה של המתלוננת אשר התקשרה למשטרה בעת קרות האירוע, נשמעה היסטורית ונסערת מאד במהלך הדיווח למוקד 100, מסרה את שמו של הנאשם ואת שם אמו, ואמרה שהוא ירה על ביתה וחוטף את בתה (כעולה מת/16, ת/17 ודיסק ההודעה למוקד 100), החליטה זמן קצר לאחר האירוע (לאחר שבתה חזרה הביתה) שלא לשתף פעולה עם המשטרה ולא למסור תלונה.

בעת מעצרן של השתיים בשל חשד לשיבוש הליכי משפט, הקליט החוקר עוזי קטני שיחה עם האם, אליה הצטרפה לאחר מכן גם המתלוננת (יצוין, כי מתוכן הדברים ניתן להבין שהשיחה התקיימה ביום שבת 31.12.16, ולא ביום 1.1.17 כפי שנכתב בראש התמליל), במהלכה ניסה לדובב את העדות ולשכנע אותן לשתף פעולה ולמסור גרסה מסודרת לגבי האירוע (ובמהלכה האם אכן מסרה לו טיפין טיפין פרטים לגבי האירוע, תוך זיהוי הנאשם כמבצעו).

מתמליל השיחה עולה כי העדות פוחדות מאד מהנאשם, וכי נאמר להן ע"י מאן דהוא שאם יעידו נגד הנאשם, יאונה להן רע. וכך, בתשובה לדברי החוקר כי הוא מבין שאמרותיה בחקירה נובעות מפחד, השיבה האם כי "אני אגיד לך את הבעיה הזאת באמת מהלב לדבר שכמעט חיסל אותנו, האמת שהוא איך עומדים כשכונה וזהו הלך עלינו" (עמ' 1 ש' 21-23), ובהמשך "איך אני לא אפחד ממנו... אז אמרו לי ככה ילדים וחברים (מילה לא ברורה) למשטרה אני לא אשכח אותך" (עמ' 2 ש' 33-36), ואמרה מספר פעמים שהיא פוחדת לספר (עמ' 3 ש' 24, עמ' 7 ש' 37). בהמשך, הדגישה האם עד כמה היא פוחדת מהנאשם והוסיפה "זה כל החיים יהיה לי פחד, הוא לא ילד רגיל, מה שאני ראיתי ואמרו לי הוא יבוא והוא יבוא..." ולשאלה מדוע לא סיפרה על כך בעדותה, השיבה "כי אמרו לי שהוא יתן לנו בסוף אם אנחנו נגיש תלונה... אמרו שמשפיק שהוא ידע שאנחנו מגישים עליו, מה אכפת לי אני מה אני צריכה את הדבר הזה, אני צריכה אותו מסתובב אחד כזה שיכול להרוג את הילד?" (עמ' 5 ש' 1-15). בהמשך, ביקשה האם מהחוקר שלא יספר למתלוננת שהיא סיפרה לו על האירוע, ציינה לגבי המתלוננת כי "היא מפחדת היא יודעת שהוא יבוא עליה אם יהיה משטרה" (עמ' 7 ש' 11-12), וציינה שוב כי "אני נזכרת שאמרו לי תגידי מילה בית משפט, לא (מילה לא ברורה) שתיכן הוא יבוא עליכם, עם הזמן הוא יבוא" (עמ' 7 ש' 15-21), ובהמשך "אני מפחדת שאני סיפרתי לך מכל הלב שלי אני לא יכולה שהוא ידע שיתפסו אותו ואמרו כן פתחו לך, אמרו לך, אני מתה" (עמ' 8 ש' 1-3), ובתגובה לדברי החוקר כי הנאשם יהיה בבית סוהר, אמרה "כמה יתנו לו? שנה שנתיים? הוא יצא" (עמ' 8 ש' 18-19, 37). בהמשך, ולאחר שהנסינות לדובב את המתלוננת עלו בתוהו, אמרה האם לחוקר "אני לא אומרת לא מגישה תלונה עליו לא כלום שום

כלום, להתעסק עם האנשים האלה, הוא פסיכופט" (עמ' 19 ש' 23-25), ובהמשך "אבל אני לא רוצה בבית משפט להגיד כלום... אין לי כח אני לא בנויה לזה... אני לא רוצה לצאת שאני דיברתי ואני אמרתי ואני ואני" (עמ' 32 ש' 25-34). לגבי העובדה שהמתלוננת לא שיתפה עם החוקר פעולה, ואף לא אמרה דבר לגבי החבלה שנגרמה לה ברגל והנזק שנגרם לנעלה, טענה האם כי זה מאחר ש"היא מפחדת היא יודעת הוא יבוא עלינו" (עמ' 32 ש' 15, וכן בעמ' 36 ש' 11), ובהמשך אמרה שהמתלוננת "יודעת שהוא יחזור אליה, אמרו אמרו אם תתלוננו פשוט הלך עליכם", והוסיפה כי "אני איך שאתה רואה אותי ככה יש לו סרט שהוא לא יבוא, הוא משוגע מה אם הוא עשה פעם אחת הוא יעשה זה איך אומרים? הוא כבר לא מפחד, לא מבית סוהר, לא אם הוא יצא אז הוא יהיה בסדר, יחזור עוד פעם להשפעה... מה זה משנה לו כבר את מי... הוא יכול לקחת" (עמ' 33 ש' 23-35).

המתלוננת סירבה לשתף פעולה עם המשטרה מהרגע הראשון (ובתחילה אף הטעתה את השוטרים, כאילו היא זו שהתקשרה למשטרה, אך טענה שלא קרה דבר ושהיא רק שמעה רעש חזק ונלחצה- ת/17), אך בסמוך לאחר האירוע אמרה לקצינה יפעת הדרי "אל תשאלי אותי את יודעת משכנים מה קרה לא רוצה להיות מעורבת" (ת/4). יצוין, כי במהלך השיחה עם עוזי קטני, המתלוננת סירבה בכל תוקף לשתף פעולה, ואף סירבה לספר לו על האירוע שלא בעדות רשמית, למרות הפצרותיהם של החוקר ושל אמה, ולמרות הבטחותיו של החוקר שאם תשתף פעולה, היא ואמה ישוחררו ממעצר (למשל בעמ' 15-19, ו- 24-29 לתמליל).

עם זאת, מספר ימים לאחר ששוחררה ממעצר, פגשה המתלוננת את החוקר בוריס קדינוב כשהגיעה לקחת את הטלפון שלה מהתחנה, סיפרה לו על מעשיו של הנאשם באירוע, והחוקר ציין כי "היא לא היתה מעוניינת למסור עדות כאשר היא נראית מפוחדת וטענה שמפחדת ממנו אחרי שהוא ישתחרר מהכלא ולא רוצה שהוא ידע בבית משפט שהיא סיפרה עליו ולכן לא מעוניינת למסור עדות" (ת/6 בו גם צוין שהשיחה הוקלטה, וכן בעדותו של העד בעמ' 55 לפרוטוקול).

עוד עלה מעדותו של החוקר גיל טל, כי המתלוננת סירבה לשתף עמו פעולה, בטענה שהיא יודעת שהם מקליטים הכל (אמירה היכולה להסביר מדוע סירבה לדבר עם החוקר עוזי קטני בתחנת המשטרה, אך הרשתה לעצמה לדבר עם החוקר בוריס קדינוב, עמו נפגשה באקראי), אם כי אמרה לו "שזה לא יבוא ממני, שזה יבוא מאמא שלי. לא יכולה, לאמא שלי לא אכפת לה", וכי היא לא רוצה לבוא לבית המשפט, כי היא פוחדת (עמ' 59 לפרוטוקול ש' 15-40).

אמרות אלו של העדות, ובעיקר הסיטואציה במהלכן ניתנו, טיפין טיפין, תוך שימוש בתחבולות שונות של החוקרים שהקליטו את השיחות בלי ידיעתן, מבססות את המסקנה כי כבר בסמוך לאחר האירוע, העדות סירבו למסור עדות במשטרה, ואף הודיעו כי הן לא רוצות להגיע לבית המשפט, וזאת לא רק כתוצאה מפחד פנימי-סובייקטיבי מפני הנאשם, או אי רצון כללי לשתף פעולה עם המשטרה, אלא מאחר שהועברו אליהן מסרים מאנשים שזהותם אינה ידועה, כבר בסמוך לאחר האירוע, שאם יתלוננו נגד הנאשם יאונה להן רע.

אציין, כי לא מצאתי שבדברי האם בהודעתה מיום 30.12.16, לפיהם היא סובלת מבעיות זכרון, מחרדות ומבעיות שונות, יש כדי להחליש את ההתרשמות האמורה; דברים אלו הם חלק מאי רצונה של האם לשתף פעולה עם המשטרה, אותו היא הסבירה היטב בשיחתה עם החוקר עוזי קטני, שהתקיימה לאחר מתן ההודעה הכתובה.

יצוין, כי בעניין **ליזרוביץ** הסתמך בית המשפט על דברי שוטר אנגלי, לפיהם העד אמר לו שהוא יודע שאם יעיד בבית המשפט הוא ייהרג, שכן בעלי עניין במשפטו הם אנשים בעלי כח, ולדעתו אם ימסור עדות הם יגרמו לו להרג; בית

המשפט דחה את הטענה שדברים אלו מעידים על חשש פנימי של העד, להבדיל מאמצעי פסול שהופעל עליו, בהתחשב בדברי העד כי הוא יודע מה צפוי לו, וכי הוא יודע שיש אנשים שיש להם קשר בתוך מערכת בתי הכלא שימצאו אותו. בענייננו, הראיות חזקות יותר, שכן אמה של המתלוננת דיברה בבירור על דברים שנאמרו לה ע"י אחרים, ולא רק על "ידיעה" פנימית שלה, שהנאשם יפגע בה אם תעיד.

גם העובדה שהמתלוננת סירבה בכל תוקף לשתף פעולה עם החוקר עוזי קטני במהלך השיחה המוקלטת, למרות הבטחותיו שאם תשתף פעולה היא תשחרר ממעצר, וכאמא לילדים קטנים היא העדיפה להשאר עצורה מאשר למסור עדות, מעידה על רמת הפחד בו היתה נתונה (דברים המצטרפים ל דבריה מספר ימים לאחר מכן לחוקר בוריס קדינוב). במקרה דומה, בו נדון עניינה של עדה שסירבה להעיד נגד שותפיה, לאחר שכבר נשפטה ונדונה לעונש מאסר, לאחר שהובטח לה שלא ייעשה שימוש בעדותה כנגדה, ולאחר שלא חזרה בה מסירובה גם לאחר שהוטל עליה מאסר בגין הסירוב, נקבע כי אין הגיון בהתנהגותה מבחינת האינטרסים שלה, ועל כן ולאור ראיות נוספות שהצביעו על כך שהיא חוששת להעיד בשל רמזים שקיבלה, נקבע כי אמצעי פסול הניאה מלהעיד (ע"פ 482/87 חקק ואח' נ' מדינת ישראל, פ"ד מב(4) 397).

קבוצת הראיות השניה, עניינה בראיות לגבי התנהגותן של העדות לאחר שזומנו להעיד בבית המשפט, מהן עולה הפחד העמוק בו הן נתונות, וסירובן העז להתייצב למתן עדות.

האירוע המשמעותי ביותר התרחש ביום 3.6.17, מועד בו הגיעו שוטרים לדירת העדות כדי לבצע את צווי ההבאה נגד לקראת הדיון של יום 4.6.17. מדוחות השוטרים (ת/19, ת/20, ת/21) עולה, כי משעות הבוקר הגיעו שוטרים מספר פעמים לדירה, אך לא היה מענה, הדירה נראתה ריקה וחשוכה, ואף השכנים אמרו שלא ראו אותן בימים האחרונים; בסמוך לשעה 23:00, הגיעו השוטרים שוב למקום, ראו אור דרך העינית ושמעו קולות של אישה צעירה וילד, אך הנוכחים בבית השתתקו ולא פתחו את הדלת; למקום הגיעו שוטרים נוספים וקצין, התנהלה שיחה דרך הדלת בין המתלוננת לבין הקצין, זו טענה תחילה שאין לה סידור לילדים ואמרה שהיא לא מתכוונת לפתוח את הדלת, ולאחר שהוסבר לה שהזמנו כוחות כיבוי אש ושהם יאלצו לפרוץ את הדלת, אמרה שהיא תפגע בילדים ובעצמה, ובין היתר אמרה "אני עם שני ילדים קטנים, אם תפרצו את הדלת אני זורקת אותם מהחלון" וכן "פתחתי את צינור הגז, אם תכנסו פנימה אני אשרוף את הבית"; ובסופו של דבר הקצין החליט שלא לקחת סיכון והורה לכוחות לעזוב את המקום.

אינני יכולה לקבל את טענות הסנגורית, לפיהן לא הוכח שהמתלוננת ידעה שהשוטרים הגיעו לביתה בשל משפטו של הנאשם, ושיתכן שהיא חששה לפתוח את הדלת בשל צווי מעצר בשל חובות להוצל"פ, או בשל עבירות פליליות שביצעה, או בשל חומרים אסורים שהוחבאו בביתה.

מעבר לכך שמדובר בטענות בעלמא שלא הובאה כל ראשית ראיה לגביהן, הרי שמהדוחות ומעדות השוטרים בפני עולה, שבעת האירוע הם הודיעו לה, לכל הפחות, שהם הגיעו לביצוע צו מעצר מבית המשפט (השוטר ארנון פלום ציין בעדותו שהגיע למקום עם צווי ההבאה, ושהסביר לה את מטרת בואם, וכן ציין בת/19 שהקצין הסביר לה "על הצו והמצב"; והקצין עודד אדרי ציין בת/20 ובעדותו שהסביר למתלוננת שיש בידיו צו מעצר מבית המשפט). יתרה מכך, מדובר במי שידעה היטב, בתקופה הרלוונטית, כי היא מוזמנת להעיד בבית המשפט בענייננו של הנאשם, שתי הזמנות שנשלחו לכתובתה מבית המשפט חזרו בציון "לא נדרש", היא נסעה לצפון לפני דיון ההוכחות הראשון ולא ענתה

לטלפונים, אך אמה הודיעה לה על המשפט וידעה גם על הדיון שהיה אמור להתקיים ביום 4.6.17 (כעולה מת/22), ממכלול החומר נראה כי המתלוננת היתה מעודכנת היטב במועדי הדיון שנקבעו במשפטו של הנאשם (כעולה מעדותה של שירה רביבו, כפי שיפורט בהמשך), וככל הנראה אף עודכנה בהחלטות בית המשפט לגבי אופן זימונה.

התנהגותה של המתלוננת במהלך האירוע מיום 3.6.17, ובעיקר האימונים הקשים שנקטה כלפי השוטרים בנוגע לילדיה, מעידה על מצוקה קשה ופחד עמוק, שעל פי הפסיקה ניתן להסיק מעוצמתו שהופעל על המתלוננת אמצעי פסול (כאמור בעניין **חסונה**). בהקשר זה ראוי להזכיר את ע"פ 696/84 **אלבז נ' מדינת ישראל**, פ"ד לח(4) 330, בו בעניינו של עד עצור, אשר ארבע פעמים חתך עצמו לפני שהיה אמור להעיד בבית המשפט, נקבע כי "אין זה רגיל, שאדם יגרום לעצמו פצעים מכאיבים, עד שהוא נזקק לטיפול בבית חולים, אלא אם כן הוא חושש מתוצאה גרועה מזו, הקשורה בהעדתו במשפט", דברים היפים גם לעניינו.

קבוצת הראיות השלישית, עניינה בראיות הקושרות באופן ישיר את התחמקותן של העדות מלהגיע להעיד בבית המשפט במשפטו של הנאשם, לאמצעי פסול שהופעל כלפיהן.

בהקשר זה הפנתה ב"כ המאשימה למידע שהתקבל במשטרה זמן מה לפני הדיון שהתקיים ביום 25.6.17. לפי הפרפראזה שהוגשה (ת/28) "ניסים גואטה מאשקלון שתקף וירה לעברה של מרי יפרח דאג להעביר מסרים מאימים למרי יפרח... (מילים מחוקות מחמת חסיון) מרי שמאד נבהלה וגם אמרו לה שאם היא לא תגיע לבית משפט ישחררו את ניסים גואטה ולא יהיה תיק בבית משפט והיא ברחת ביחד עם אמא שלה שגם עדה להרבה פגיעות במרי מצד ניסים".

הגם שיש לנקוט בזהירות רבה בעת מתן משקל למידע מודיעיני, הרי שהמידע האמור מתיישב עם מכלול הראיות שהובאו לעיל, וכן עם ראיות נוספות המצביעות על העלמותן של העדות מביתן, יחד עם ילדיה הקטינים של המתלוננת, בסמוך לדיוני ההוכחות האחרונים. וכך, עולה מדוחות השוטרים כי דירתן של העדות נראתה נטושה, וכי הן לא נמצאו גם בכתובות של בני משפחתן או במקומות עבודתן (ת/25-ת/27). יתרה מכך, מעדותה של הגב' שירה רביבו (ת/24) עולה כי בחודש יוני 2017 הגיעה המתלוננת יום אחד בלבד למקום עבודתה (בו עבדה כשנה, כשמתמלול ההקלטה שערך החוקר עוזי קטני עולה כמה עבודה זו חשובה לה - עמ' 27 ש' 1-8), ללא הסבר, לא היתה זמינה בטלפון, וכשענתה לבסוף, מסרה שהיא לא יכולה לעבוד כרגע בשל בעיות אישיות, שהראש שלה "לא במקום", שהיא צריכה לסדר כמה דברים, ושתחזור לעבוד ב-25.6.17, אך בסוף לא חזרה.

האמור בת/24 מחזק באופן ממשי את המידע, שכן עולה ממנו שהמתלוננת סברה שב-25.6.17 (המועד האחרון שהיה קבוע לשמיעת הראיות בתיק) היא תוכל לשוב לעבוד, מה שמתיישב עם האמור במידע שנאמר לה שאם היא לא תגיע לבית המשפט התיק ייסגר והנאשם ישוחרר, אך בסופו של דבר המתלוננת לא חזרה לעבודה כמתוכנן ביום 25.6.17, והמשיכה ב"ברירתה", מה שמעיד על כך שהיא עודכנה על כך שבאותו יום לא נעתרתי לבקשת ההגנה לזכות את הנאשם, וקבעתי דיון נוסף ליום 11.7.17, תוך חידוש צווי המעצר נגדה ונגד אמה.

לאור כל האמור לעיל, אני סבורה כי מכלול הראיות שהציגה המאשימה מעלה שכבר בסמוך לאחר האירוע הופעלו אמצעים פסולים כנגד העדות, על מנת שלא יתלוננו כנגד הנאשם, ואמצעים אלו נמשכו וגברו במהלך ניהול המשפט

ועם התקדמותו, במטרה ברורה לשבש את המשפט, ולמנוע מהמאשימה להציג את ראיותיה בפני בית המשפט. לפיכך, אני קובעת כי כל אמרותיהן של העדות במשטרה קבילות מכח סעיף 10א(ב) לפקודה, ואני מתירה למאשימה להגישן.

התיק נקבע לסיום פרשת התביעה- הגשת אמרות המתלוננת ואמה, והגשת יתרת חומר הראיות שהוסכם להגישו, וכן לפרשת ההגנה ליום 12.9.17 בשעה 11:00.

המזכירות תעביר העתק ההחלטה בדחיפות לב"כ הצדדים.

שב"ס יאפשרו לסנגורית למסור העתק ההחלטה לנאשם.

הנאשם יובא לדיון באמצעות שב"ס, וכן תוזמן הקלטה.

ניתנה היום, ה' אב
תשע"ז, 28 יולי
2017, בהעדר
הצדדים.
גילת שלו, שופטת